

[Søren Jensen (Hassoris).]

under den tidligere regering, først under Peter Larsen som landbrugsminister, sidst under Henry Christensen. Man ønskede at fastholde ungdommen ved erhvervet, man ønskede at fastholde en stor animalsk produktion og stor landbrugseksport og dermed indtjening til landet.

Men det tør nok siges, at regeringen har gjort sit til at borttage en god portion af den optimisme, der var ved at gro frem hos landbruget i almindelighed og hos ungdommen i særdeleshed. Jeg tænker først på den 2½ pct.s afgift på handel med fast ejendom, efterfulgt af skærper af en række andre afgifter, som rammer generationsskiftet, og nu sidst en forringelse af lovgivningen vedrørende unge landmænds etablering. Jeg finder, at den skuffelse og harme, som lovforslaget har affødt hos Foreningen af unge Landmænd og hos unge landmænd på vore landbrugsskoler, er fuldt berettiget, ikke mindst på baggrund af den støtte, der ydes til ungdommens uddannelse og dermed etablering på andre felter.

Venstre ser helst, at den støtte, der ydes til ungdommens uddannelse og etablering, i videst mulig udstrækning ydes som lån, men også, at der er en vis lighed og rimelighed i den håndsrækning, som ydes landets unge. Derfor virker det også for os urimeligt, at landbrugsministeren helt på én gang vil fratage de unge landmænd driftstilskuddet, på årsbasis et beløb på ca. 15 mill. kr.

Vedrørende etableringstilskuddet foreslår ministeren, at det højst kan ydes i forhold til en handelsværdi på 600.000 kr. Nu sagde hr. Erik Andersen (Sdrj. amt) før, at socialdemokratiet med dette forslag vil bidrage til større og mere rationelle enheder inden for landbruget. Men så skulle man da bestemt ikke have sat den bestemmelse ind, for det må erkendes, at med det antal unge, vi har, og den strukturrationalisering, som er i gang inden for landbruget, vil det gå imod større enheder. Derfor synes jeg, at dette loft virker lidt modsat den udvikling, vi står i. Ministeren foreslår, at etableringstilskuddet skal sættes op fra 2 til 2,5 pct., og det bøder måske lidt på det andet, men det bortforklarer ikke, at man sætter en bestemmelse ind, som strider imod den udvikling, vi står i.

Jeg har før nævnt den 2,5 pct.s afgift på

handel med fast ejendom. Det har heddet sig, at denne afgift skulle betales af sælgeren, men som det blev spået, da vi fik den, har det vist sig i praksis, at sælger bestemmer prisen, og at køber kommer til at betale denne afgift såvel som de andre. I dette tilfælde er det den unge landmand, som rammes, enten han køber et helt landbrug eller suppleringsjord til sin ejendom.

Der er andre ændringer, som allerede er omtalt fra anden side, bl. a. at ansøgningsfristen for såvel lånet som etableringstilskuddet skal forkortes fra 1 år til 2 måneder, og at forbedringer i det hele taget efter overtagelsen ikke længere skal medregnes. Det er for mig at se også en forringelse af de gældende bestemmelser.

Sammenfattende kan jeg sige, at vi i venstre er skuffede over ministerens lovforslag. Tilgangen af unge til landbruget er nok ikke i så stærk aftagende, som den har været, men det er trods alt et spørgsmål, om vi kan fastholde de unge, der allerede er i erhvervet, for ikke at tale om at trække nogle flere til. Kan vi ikke det, er vi jo ikke i stand til at bemande andet end halvdelen, måske tredjedelen, af de landbrugsbedrifter, vi har i dag, og så frygter jeg, at det først og fremmest er den animalske produktion og kvægbbruget, det kommer til at gå ud over. Der skal nu engang folk til at passe kvæget, og det både søgne- og helligdage. Når vi i dag har opgang i kvægbestanden, skyldes det først og fremmest familiebruget, hvor mand og kone selv gør arbejdet. Familiebruget repræsenterer det store antal af danske landbrug. Skal vi opretholde det, skal vi have mindst den samme tilgang af unge, som vi har i dag.

Venstre mener, som jeg sagde indledningsvis, at det er i samfundets interesse, at vi fastholder de unge ved landbruget, og at vi søger at fastholde både landbrugsproduktionen og eksporten. Derfor vil vi i det folketingsudvalg, hvor det egentlige arbejde skal foregå, tilsiige en interesseret medvirken.

Svend Haugaard: Loven om støtte til etablering for unge landmænd har hidtil haft en særdeles heldig virkning. Det gælder både den støtte, der gives gennem etablerings- og driftstilskuddene, og den, der gives gennem kursudligningslånene.